

Zjišťování počtu lidí bez domova v Brně

ZPRÁVA O VÝSLEDČÍCH PROJEKTU
Magistrát města Brna, Odbor sociální péče
Březen, 2014

Zprávu zpracovalo Oddělení sociální prevence a pomoci, OSP MMB.

Zjišťování počtu lidí bez domova v Brně

Magistrát města Brna prostřednictvím Odboru sociální péče připravil a v březnu 2014 realizoval projekt **Zjišťování počtu lidí bez domova v Brně**.

Jednalo se již o třetí úspěšnou realizaci tohoto projektu, čímž jsme navázali na projekty předchozí, uskutečněné v letech 2010 a 2006.

Následující text osvětluje povahu a účel projektu a následně **shrnuje základní výstupy a zjištění**. S delším časovým odstupem pak bude zpracován podrobnější materiál, který se tomuto tématu bude věnovat hlouběji.

I. / CO JE PROJEKT „ZJIŠŤOVÁNÍ POČTU LIDÍ BEZ DOMOVA“ A K ČEMU SLOUŽÍ

Projekty, jejichž cílem je v reálném terénu **mapovat fenomén bezdomovství**, patří k respektovaným způsobům zjišťování dat a informací o tomto složitém sociálním jevu dotýkající se celé společnosti. Obecně platí, že cesty a způsoby porozumění bezdomovství jsou velmi komplikované.

Projekt má své dva základní cíle:

- 1) **Zjistit a aktualizovat informace o fenoménu bezdomovství na území města Brna**, které nemůžeme zjistit jiným způsobem: počet lidí, kterých se bezdomovství týká, místech, kde se zdržují či kde žijí, rámcová věková struktura, apod.
- 2) **Příspěvek k celkové odborné znalosti tohoto fenoménu**, především v oboru sociální práce.

Z těchto cílů je zjevné jejich **praktické využití** – jedná se o důležitý podklad pro plánování sociálních služeb a sociální práce v městě Brně a utváření jeho sociální politiky, slouží jako legitimní podklad pro přípravu různých možných projektů. Na širší úrovni pak poskytuje data, která je možné použít pro další výzkumy, studie či srovnávání dat.

Existují různé modely realizace projektů zjišťující počet lidí bez domova. Jeho brněnská podoba je koncipována tak, že získává ty informace, které nejsou dostupné z jiných standardních zdrojů, především statistik sociálních kurátorů. Cílem bylo získat kvantitativní údaje, nikoliv provádět kvalitativní šetření.

Výstupy z tohoto projektu mají napomoci v hledání odpovědí na složité otázky. Opakovaná realizace tohoto projektu také dokladuje naši snahu věnovat systematickou a trvalou pozornost problematice extrémního sociálního vyloučení.

Zjišťování počtu lidí bez domova není nahodilé nebo izolované. Zapadá do celkového rámce a kontextu práce s lidmi bez domova.

II. / CÍLOVÁ SKUPINA PROJEKTU

Pod označením „bezdomec“, „člověk bez domova“ či „osoba bez přístřeší“ si každý představí někoho jiného. Většinová společnost slovo „bezdomec“ vnímá jako negativní označení osob, které nejen nebydlí, ale také nežijí obecně akceptovaným způsobem života. Bezdomovec se v povědomí veřejnosti stává někým odmítaným, kdo do naší společnosti nepatří.

Předmětem zájmu jsou osoby, které v daném okamžiku nemají zajištěnu svou základní potřebu stabilního bydlení.

Pro účely stanovení cílové skupiny byla použita evropská typologie ETHOS Evropské federace národních sdružení pracujících s bezdomovci (FEANTSA). Ta bezdomovství a způsob života bez domova rozděluje podle povahy a způsobu zajištění či nezajištění potřeby střechy nad hlavou. Toto rozčlenění bylo použito v předchozích realizacích v letech 2006 a 2010.

Za využití této typologie byly do projektu zahrnuty osoby bez domova z následujících skupin:

1) OSOBY BEZ STŘECHY

• *Osoby přežívající venku*

Lidé přežívající na ulici, ve veřejně přístupných prostorách, jakými jsou nádraží, veřejné dopravní prostředky, odstavené vagony, stany, garáže, sklepy atd. V této kategorii jsou také zahrnuty osoby užívající k přenocování noční pobytové místnosti některých zařízení sociálních služeb tzv. krizová noční centra, která nejsou lůžková, ovšem pobyt zde je legální a poskytuje možnost přečkat noc v teple a s možností základní hygieny.

• *Osoby v noclehárně*

Lidé bez standardního bydliště, kteří využívají k přenocování nízkoprahové noclehárny.

2) OSOBY BEZ BYTU

• *Osoby v ubytovnách pro bezdomovce*

Lidé obývající azylové domy a přechodné ubytovny, tedy ženy v azylových domech, matky či otcové s dětmi v azylových domech, rodiny v azylových domech, osoby v domech na půl cesty a lidé v komerčních ubytovnách, kteří nemají jinou možnost bydlení. Osoby seniorského věku či osoby se zdravotním znevýhodněním, kteří jsou z nejrůznějších důvodů ubytováni v azylovém domě.

• *Osoby v pobytových zařízeních pro ženy*

Ženy ohrožené domácím násilím pobývající na skryté adrese nebo v azylovém domě.

• *Osoby před opuštěním některé z institucí*

Osoby ve věznicí a vazební věznicí, které nemají po propuštění možnost bydlení a dále osoby ve zdravotnických zařízeních (nemocnice, LDN, psychiatrické nemocnice, apod.) v podobné situaci.

3) NEJISTÉ BYDLENÍ

- **Osoby žijící v nejistém bydlení**

Lidé žijící v nezákonně obsazené budově nebo pozemku, např. v zahrádkářské kolonii bez souhlasu majitele.

4) NEVYHOVUJÍCÍ BYDLENÍ

- **Osoby žijící v provizorních a neobvyklých stavbách**

Lidé obývající mobilní obydlí, jako např. maringotky, karavany a hausbóty bez jiné možnosti bydlení; dále osoby žijící v nestandardních budovách, které nejsou určeny k bydlení, jakými jsou nouzové přístřešky, boudy, chatrče, či zahradní domky a staveniště ovšem se souhlasem majitele a konečně lidé obývající provizorní stavby.

Výzkumným záměrem bylo zjistit co nejpřesněji počet všech osob, které svým způsobem života naplňují některé z uvedených kritérií typů bezdomovství. Pro lepší interpretaci zjištěných dat budeme dále používat jiné označení jednotlivých kategorií, avšak podle výše uvedené cílové skupiny.

Z typologie ETHOS jsme vybrali ty kategorie, které jsou pro nás v rámci tohoto projektu zásadní, a které jsou za dané metodologie také zjistitelné.

III. / METODOLOGIE VÝZKUMU

Zvolená metoda pro realizaci projektu v podmínkách a potřebách města Brna je kombinací různých technik sběru dat.

První částí výzkumu je vlastní terénní šetření formou jednorázového sčítání. To proběhlo v rámci krátkého časového úseku na území celého města Brna. Terénní šetření zahrnovalo prakticky všechny ulice města Brna, dále prostředky městské hromadné dopravy, a v neposlední řadě nejrůznější zahrádkářské kolonie a jiné lokality (vybydlené domy, odstavené vagony, apod.), ve kterých lidé bez domova z nejrůznějších důvodů přebývají. Bylo využito dlouhodobé zkušenosti sociálních kurátorů při práci s lidmi bez domova.

Druhou část tvoří údaje poskytnuté spolupracujícími organizacemi, ve kterých lidé bez domova v rozhodném okamžiku byli přijati k ubytování, hospitalizaci nebo např. jednorázovému pobytu či nouzovému přečkání noci. Jedná se o noční krizová centra, noclehárny, azylové domy, domy na půl cesty, domy pro rodiče s dětmi, či dalších organizace poskytující sociální služby. Do výzkumu byly také zahrnuty nemocnice a zdravotnická zařízení, komerční ubytovny a věznice Brno.

Veškeré údaje z obou částí jsou z jednoho data a poskytují tak ucelený obraz o reálném stavu počtu lidí bez domova. Takto získaná data jsou dále tříděna a prezentována.

Zvolená metoda nejlépe odpovídá potřebám města i možnostem realizace takového projektu ve vztahu k velikosti města a pomáhá zjišťovat ty údaje, které nemůžeme zjistit jiným způsobem.

Vybranou metodu (s ohledem na její povahu i obtížnost úmyslu zachytit fenomén bezdomovství jakýmkoli způsobem), **považujeme za kvalifikovaný odhad počtu lidí bez domova, který nám dává přesnější rámcovou představu o podobě a struktuře fenoménu bezdomovství na území města Brna. Současně zjištěné údaje považujeme za dolní hranici reálného obrazu o situaci bezdomovství na území města Brna.** Bezdomovství se tak reálně týká většího počtu osob, než jak situaci zachycuje tento výzkum. Projekt nezjišťuje a neanalyzuje příčiny bezdomovství.

Volba termínu nebyla náhodná. Projekty realizujeme v zimním období, kdy větší počet lidí bez domova využívá azylová a pobytová zařízení a naopak menší počet osob je přímo v ulicích. Eliminujeme tím počet nezachycených osob v terénním šetření. Večerní čas volíme především z hlediska vyloučení duplicity. Terénní šetření probíhá až v okamžiku, kdy klienti využívající některého z pobytových zařízení, jsou již přítomni v některé z těchto služeb a nebudou tak již zaznamenáni při terénní části šetření. Přes snahu eliminovat dvojí sečtení nemůžeme riziko duplicity zcela vyloučit. Vycházíme z předpokladu, že výrazně vyšší počet lidí se nám nepodařilo zachytit.

Metoda zjišťování dat byla zvolena jako tzv. bezkontaktní. Lidé bez domova nebyli v rámci šetření nijak kontaktováni a oslovováni. Projekt zachoval anonymitu, soukromí a pocit bezpečí lidí bez domova.

Zvolenou metodu považujeme za stabilní pro potřeby „sčítacího projektu“ na území města Brna. Stejnou koncepci výzkumu jsme použili při realizaci tohoto projektu v letech 2010 a 2006. Relevanci zjištěných dat tak zvyšuje možnost jejich vzájemného srovnávání.

Město Brno projekt realizuje systematicky, v pravidelných 4letých intervalech. Je prvním městem v ČR, které tento projekt provádí již potřetí.

IV. / ORGANIZACE A REALIZACE PROJEKTU

Vlastní přípravu a realizaci projektu uskutečnilo Oddělení sociální prevence a pomoci Odboru sociální péče MMB, které s cílovou skupinou lidí bez domova systematicky pracuje. První přípravy započaly na podzim 2013.

Sběr dat ze všech částí projektu proběhl ke dni 4. 3. 2014. V roli sčítacích komisařů byli pracovníci Oddělení sociální prevence a pomoci OSP MMB, studenti VOŠ a VŠ z oborů zaměřených na sociální práci a členové komunity Sant' Egidio. Během krátké přednášky byli proškoleni v tématu a seznámeni s podrobnostmi projektu. Samotné sčítání proběhlo v úterý 4. března 2014 v čase 19:00 – 22:00 hod.

Město Brno bylo rozděleno na 58 sčítacích okrsků. Obydlenou část města Brna, včetně velkých nákupních center, pokrývalo 33 okrsků, 9 sčítacích skupin monitorovalo vybrané linky městské hromadné dopravy. 16 okrsků zahrnovalo oblasti zahrádkářských kolonií a jiných odlehlých lokalit města Brna. Z důvodu bezpečnosti a dostupnosti proběhlo sčítání v odlehlých lokalitách a zahrádkářských koloniích (16 okrsků) s předstihem, za denního světla. Celkově se na přípravě a vlastní realizaci projektu podílelo 103 osob v roli „sčítacího komisaře“. Komisaři sčítali samostatně, po dvojicích či trojicích (s přihlédnutím k rizikosti lokality). Jejich úkolem bylo zaznamenat pouze základní údaje, tedy o pohlaví a věku, a to v kategoriích mladá dospělost (do 25 let), produktivní věk (25 – 60 let) a starší věk (nad 60 let).

V počtu participujících osob nejsou započtení pracovníci organizací a zařízení, které poskytly své údaje a informace v rámci neterénní části projektu (pobytová, lůžková a jiná zařízení). Údaje z těchto zařízení a organizací jsou zjišťovány ke stejnému datu. Tyto organizace byly kontaktovány s žádostí o spolupráci s dostatečným předstihem tak, aby dané údaje ke stanovenému datu byly schopny poskytnout. Součinnost poskytly všechny oslovené organizace.

Projekt mapuje fenomén bezdomovství na území města Brna. Není v silách žádné metody takové téma zmapovat zcela vyčerpávajícím způsobem. V kapitole II. jsme uvedli, jaká cílová skupina byla pro tento projekt stanovena. Některé skupiny klientů tak projekt nezachytil, přestože spadají do vymezené cílové skupiny. Nezapočítávají se například lidé bez domova s trvalým bydlištěm mimo Brno, kteří k řešení své situace využívají některou z brněnských komerčních ubytoven, nebo naopak lidé bez domova s trvalým bydlištěm v Brně, kteří jsou aktuálně ve výkonu trestu odnětí svobody v některé z věznic v ČR (údaje byly zaznamenány pouze za věznici Brno – Bohunice). U komerčních ubytoven byly započteny ty osoby, které využívají komerční ubytovnu v Brně, přestože v Brně mají trvalé bydliště (tato situace naznačuje, že tito lidé nemají jiné možnosti, jak řešit svoji bytovou problematiku). Některé varianty nebyly do projektu zahrnuty z důvodu eliminace duplicity, či riziko započtení osob, které by do cílové skupiny nemusely patřit.

Přibližně půl roku od vlastní realizace projektu bude k dispozici podrobnější zpráva z realizace projektu a analýza zjištěných dat doplněná o další k tématu relevantní údaje.

V. / VÝSLEDKY PROJEKTU

V následujícím textu shrnujeme první klíčové výsledky a výstupy z projektu „Zjišťování počtu lidí bez domova v Brně“.

Pro přehlednost a srozumitelnost sumarizujeme nyní údaje do následujících 5 klíčových kategorií:

1) LŮŽKOVÁ SOCIÁLNÍ ZAŘÍZENÍ

Tato kategorie zahrnuje všechna zařízení poskytující pobytové sociální služby různého stupně (noclehárna, ubytovna, byt) určené lidem v problematice bytové situace. Jsou zde zahrnuta veškerá zařízení v Brně pro osoby tzv. sociálně vyloučené, pro mladé dospělé, pro osamělé rodiče s dětmi i domy na půli cesty, které nejsou primárně určeny pro lidi bez domova.

2) NOČNÍ KRIZOVÁ CENTRA

Noční krizová centra jsou nelůžková zařízení pro bezdomovce, ve kterých je možnost přečkat noc. Tuto možnost využívají lidé, kteří z jakýchkoli důvodů nemohou nebo nechtějí využít vhodnější služby při řešení své aktuální situace. Tato zařízení bývají v provozu pouze v zimních měsících, nejčastěji od listopadu do února - března.

3) KOMERČNÍ UBYTOVNY

Jedná se o ubytovnu komerčního charakteru různé cenové kategorie, prostřednictvím které mnozí lidé řeší svoji bytovou otázku či otázku střechy nad hlavou. Jedná se často o dlouhodobé pobyty. Komerční ubytovny jsou součástí veřejných služeb, mají soukromé provozovatele a nemají statut sociální pobytové služby.

4) JINÉ INSTITUCE

Do této kategorie řadíme všechna zdravotnická zařízení (nemocnice a léčebny) a věznice.

5) LIDÉ VENKU (TERÉNNÍ SČÍTÁNÍ)

Lidé, kteří nevyužívají žádné z výše uvedených zařízení a kteří v rozhodném okamžiku svoji situaci řešili z různých důvodů pobytem „venku“ (na ulici, v zahrádkářské kolonii, squatu, nebo jiném nocležišti či tábořišti).

Výsledky projektu

Výsledky realizovaného projektu nyní shrnujeme do následujících tabulek a grafických schémat s komentářem. Zahrnují situace krátkodobé s možností rychlého řešení, tak situace chronifikované v podobě dlouholeté negativní životní situace člověka.

Souhrnné základní výsledky projektu Zjišťování počtu lidí bez domova v Brně

	Věk	Lůžková sociální zařízení	Noční krizová centra	Komerční ubytovny	Jiné instituce	Lidé venku (Terénní sčítání)	CELKEM
Muži	18 – 25 let	27	1	29	7	11	75
	26 – 60 let	219	27	385	149	326	1.106
	61 a více	28	5	60	28	52	173
	nezjištěno	0	0	0	0	44	44
	Σ:	274	33	474	184	433	1.398
Ženy	18 – 25 let	29	0	23	0	5	57
	26 – 60 let	169	0	156	33	68	426
	61 a více	10	0	36	14	4	64
	nezjištěno	0	0	0	0	5	5
	Σ:	208	0	215	47	82	552
CELKEM		482	33	689	231	515	1.950

Tabulka 1/ Celkové shrnutí výsledků

Děti v reálném stavu ohrožení bezdomovstvím

	Azylová zařízení	Komerční ubytovny	CELKEM
Děti	208	95	303

Tabulka 2/ Děti v reálném stavu ohrožení bezdomovstvím

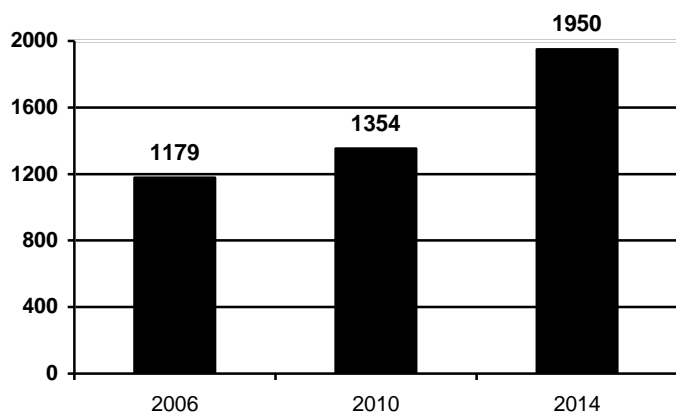
Základní výstupy projektu „Zjišťování počtu lidí bez domova v Brně“

- Projekt celkem zaznamenal **1.950 osob bez domova**, dle výše vymezené cílové skupiny, z toho **1.398 mužů** (71,7 %) a **552 žen** (28,3 %).
- Poprvé uvádíme údaje také o dětech, které jsou se svými rodiči buď v komerčních ubytovnách, nebo v azylových zařízeních, **celkem 303 dětí**. Tento údaj nepřímo zachycuje fenomén bezdomovství úplných či neúplných rodin.
- Ve věkové kategorii **od 18 do 25 let** projekt zaznamenal **132 osob** (6,8 %), v kategorii produktivního věku **26 – 60 let** pak **1.532 osob** (78,6 %), ve starším věku, tedy **nad 61 let** zachytil **237 osob** (12,2 %).
- Z hlediska míst, ve kterých bylo šetření realizováno, stojí za povšimnutí zvláště některé kategorie (viz Tab. 1). Při terénním šetření bylo zaznamenáno celkem 515 osob (tedy těch, kteří pravděpodobně nevyužívají žádné pobytové zařízení), prostřednictvím komerčních ubytoven řeší svoji situaci 689 osob (bez dětí), což je výrazně více, než v minulém období (viz níže).

Interpretace některých dat, komentář a srovnání dat s předchozími výsledky

- Údaj o celkovém počtu osob, které projekt zachytil, při všech realizacích vždy roste. **Nárůst** mezi lety 2014 a 2010 činí **celkem 596 osob** (+ 44,0 %), což je téměř trojnásobný nárůst oproti rokům 2010 a 2006.

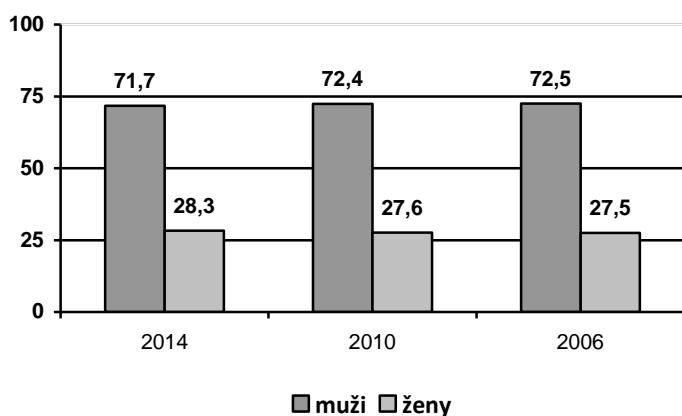
Je to dáno především z důvodu několikanásobně vyššího počtu lidí, kteří využívají pro řešení své situace komerčních ubytoven. V jiných kategoriích dochází k nárůstu počtu osob ve výrazně menších počtech, což bude patrné z dalších grafů.

Graf 1/ Vývoj celkového počtu osob zaznamenaných výzkumným šetřením v jednotlivých letech realizace projektu

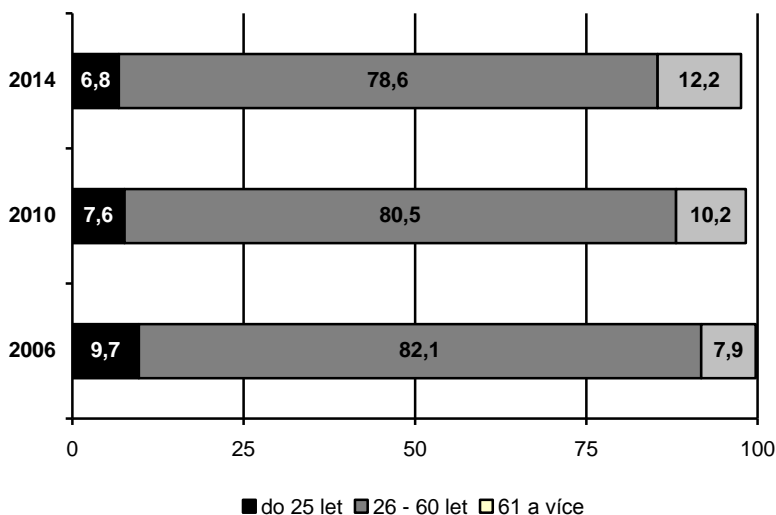

- **Poměr mužů a žen, kterých se týká situace bezdomovství, je konstantní.** Při letošním projektu bylo zaznamenáno 71,7 % mužů, v předchozích realizacích to bylo 72,4 % (r. 2010) a 72,5 % (r. 2006). Názorně to zachycuje následující schéma.

Graf 2/ Poměr mužů a žen v jednotlivých letech realizace projektu. Údaje jsou v %.

- Určitý vývoj zaznamenáváme u věkové struktury. Potvrzuje trend, jehož podstatou je posun k vyšším věkovým kategoriím (ve srovnání s minulými výzkumy). Snižuje se podíl mladých bezdomovců do 25 let, naopak zvyšuje se podíl lidí bez domova starších 60 let. Tento trend je pozvolný, až nenápadný, ale v průběhu let stabilní.

Graf 3/ Rozložení počtu lidí bez domova dle věkových kategorií v jednotlivých letech realizace projektu. Údaje jsou v %. Rozdíl mezi součtem hodnot a hodnotou 100 tvoří podíl nezjištěných údajů.

- Následující graf znázorňuje počty osob v jednotlivých sledovaných kategoriích a současně srovnání s předchozími realizacemi projektu v letech 2010 a 2006. Z toho plynou následující zjištění:

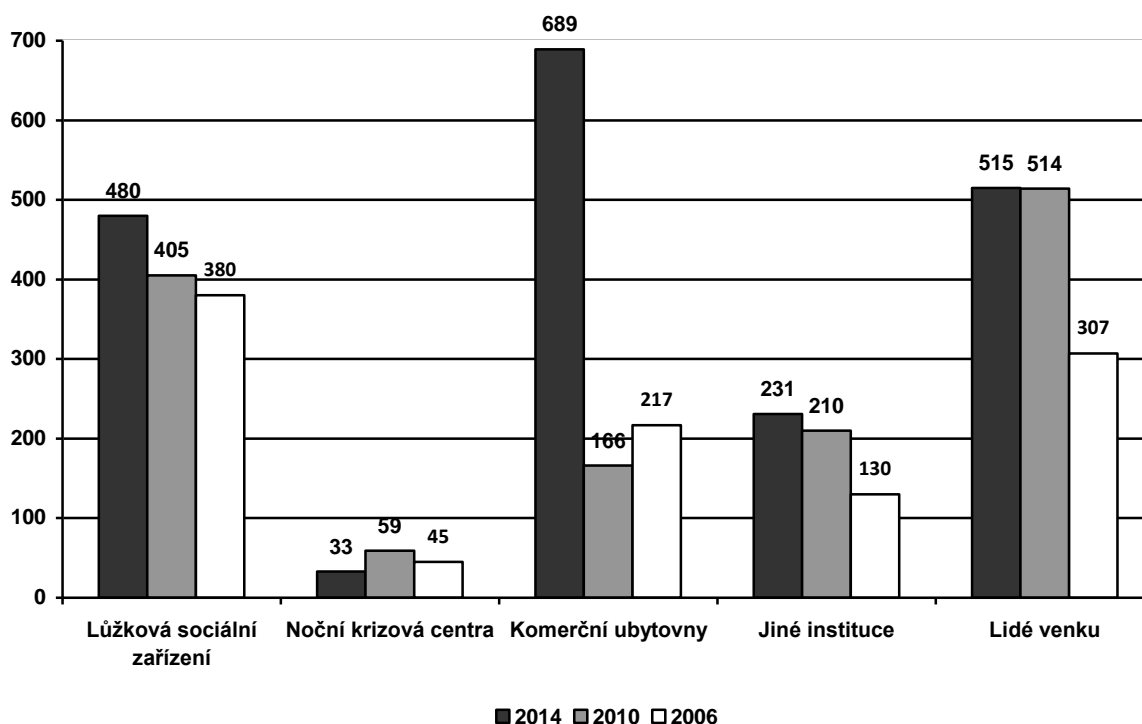
1) Nejmarkantnější nárůst sledujeme v kategorii komerčních ubytoven a to ze 166 na nynějších 689, tedy více než čtyřnásobně. Není možné tento jev jednoznačně interpretovat, domníváme se však, že je dán několika důležitými faktory: změnami v nájemním bydlení,

kteře se pro stále větší počet lidí stává nereálným a dále především změnami v oblasti státní politiky pomoci v hmotné nouzi, kdy pobyt na ubytovně umožňuje snadněji získat dávky pomoci v hmotné nouzi, na rozdíl od jiných možností zajištění bydlení či ubytování. Jako obtížné se také ukazuje odejít z komerční ubytovny do jiné formy bydlení či ubytování.

Uvedené počty však nemusí odpovídat přesné realitě. Korespondují s mírou a ochotou spolupráce ze strany poskytovatelů komerčního ubytování. Je tak možné, že je v letošním roce méně ohrožující poskytnout údaj o ubytování osob bez domova (přesto však tento údaj zcela jistě není úplný). Míru vlivu jednotlivých proměnných podílejících se na celkovém údaji je možné potvrdit teprve na základě další podrobné analýzy.

2) Počet osob, které nevyužívají standardní pobytové či ubytovací služby, zůstává beze změny. Pozitivní je zjištění, že se situace dále (pravděpodobně) dramaticky nezhoršuje, avšak nezaznamenáváme ani žádné zlepšení tohoto stavu či podmínek pro pozitivní změnu. Pro mnohé osoby zůstává pobyt „venku“ jedinou možnou alternativou, a to z nejrůznějších důvodů (např. neschopnost akceptovat pravidla pobytových zařízení, život v anonymitě z důvodu trestního stíhání, prožitek strachu, odmítání či jiná potřeba života v ústraní, atd.). Dále sem patří také osoby, které jednotlivá zařízení nemohou přijmout a jejich stav je kontraindikací pro využití ubytovacích služeb.

3) Nárůst počtu osob v sociálních lůžkových zařízeních koresponduje s navýšením kapacit, ke kterým za poslední 4 roky v městě Brně došlo, a také s jejich vyšší vytížeností.

Graf 4/ Informace o počtech lidí v jednotlivých zjišťovaných kategoriích a ve srovnání s předchozími realizacemi.

4) Zvýšil se také počet osob v kategorii „jiné instituce“, která zahrnuje především zdravotnická zařízení. Bez hlubší analýzy nyní můžeme upozornit zvláště na skutečnost, že z uvedeného počtu je 170 lidí v hospitalizaci na psychiatrických pracovištích. Jedná se o velkou skupinu osob v ohrožení své sociální stability či zajištění základních životních

podmínek v případě propuštění z hospitalizace, a to často bez možnosti dosáhnout na standardní zdroje řešení v takové situaci.

VI. / PODĚKOVÁNÍ

Realizátoři projektu děkují spolupracujícím organizacím, bez jejichž spolupráce by projekt nebylo možné uskutečnit.

Poděkování patří především brněnským Vyšším odborným školám: **Evangelické akademii – Vyšší odborné škole sociálně právní a Obchodní akademii, Střední odborné škole knihovnické a Vyšší odborné škole Brno**, jejichž studenti se účastnili projektu v roli sčítacích komisařů. Děkujeme také členům **komunity Sant' Egidio**, kteří působili taktéž v roli sčítacích komisařů.

Za technickou pomoc při organizaci a zajištění děkujeme také **Dopravnímu podniku města Brna, a.s.**

V neposlední řadě pak děkujeme všem organizacím z řad sociálních služeb a soukromých subjektů, které poskytly všechny potřebné a požadované údaje a přispěli tak k maximální relevanci celého projektu.

VII. / SOUHRN

Z uvedených údajů vyplývá, že počet osob, které můžeme považovat za lidi bez domova, v městě Brně narůstá.

Nemění se počet lidí, kteří nevyužívají žádné konvenční možnosti zajištění střechy nad hlavou. Přibývá však osob, které jsou sociálně velmi zranitelné, a které k zajištění svých základních potřeb využívají sociální nebo komerční možnosti bydlení. Zvětšuje se skupina seniorů (61 a více let), ubývá počet osob v nejmladší věkové kategorii. Bezdomovství se týká především mužů (nad 70%).

Rostoucí sociální zranitelnost a narůstající neschopnost zajistit své potřeby bez systémové pomoci společnosti je důležitou výzvou jak pro lokální tak národní sociální politiku v ČR.

Tato zpráva poskytuje rámcovou informaci o podobě fenoménu bezdomovství na území města Brna.

V Brně, dne 11. března 2014

Autoři